

АНАЛИЗА

НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

Скопје, јули 2016 година

АНАЛИЗА

ANALYSIS

**НА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОД МОНИТОРИНГОТ
НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ**

**OF FINDINGS OF
MONITORING
OF MEDIA
REPORTING**

Скопје, јули 2016 година

SKOPJE, JULY 2016

Наслов:

АНАЛИЗА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ
НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

Издавач:

НВО Инфоцентар, 2016 година

Автори:

ЦЕНТАР ЗА ГРАЃАНСКИ КОМУНИКАЦИИ, БИРН, НВО ИНФОЦЕНТАР

Дизајн:

EXPRESSIVE GRAPHICS, СКОПЈЕ

Тираж:

150

Оваа публикација е изготвена со финансиска поддршка од Европската Унија. За содржината на публикацијата единствено се одговорни Центарот за граѓански комуникации, НВО Инфоцентарот и БИРН Македонија и таа не мора да ги одразува гледиштата на Европската Унија.

This publication was prepared and published with assistance from the European Union. The content of this publication is the sole responsibility of the Centre for Civil Communications, NGO Info-centre and BIRN Macedonia. It shall not be considered to reflect the views of the European Union in any way or fashion.

СОДРЖИНА

CONTENTS

ВОВЕД	5
МЕТОДОЛОГИЈА	7
КЛУЧНИ НАОДИ	10
ДЕТАЛНИ РЕЗУЛТАТИ ОД МОНИТОРИНГОТ	11
ЗАКЛУЧОЦИ	22
ПРЕПОРАКИ	24

INTRODUCTION	27
METHODOLOGY	29
KEY FINDINGS	32
DETAILED FINDINGS OF THE MONITORING	33
CONCLUSIONS	44
RECOMMENDATIONS	46

ВОВЕД

М

ониторингот на медиумите за процена на квантитетот и квалитетот на истражувачкото и аналитичкото новинарско известување се

спроведува во рамките на проектот „Истражувачко новинарство за поттикнување реформи“, финансиран од Европската Унија. Проектот кој се спроведува во периодот 2016–2019 година е насочен кон подобрување на истражувачкото новинарско известување и кон подобро информирање на јавноста.

Потребата од засилени активности во оваа насока произлегува од тоа што во услови на влошена ситуација во медиумите, во комбинација со недоволен новинарски кадар и ограничени ресурси, постои значителен недостиг од истражувачко известување како една од најмоќните алатки за барање одговорност од властите. Целта на проектот е да создаде јадро на добро

обучени истражувачки новинари, како и мрежа од локални граѓански организации од земјата кои со нивната работа и во соработка со новинарите ќе придонесат за подобрување на истражувачкото новинарско известување и за подобро информирање на јавноста.

Мониторингот на медиумите ги опфаќа истражувачките и аналитичките написи во медиумите, бидејќи аналитичкото новинарство подразбира да им се даде смисла и да се стават во контекст комплексните општествени теми за да ѝ се појаснат на јавноста, при што се комбинираат аспекти на истражувачкото новинарство и на експланаторното известување.

Мониторингот на медиумите за процена на квантитетот и квалитетот на истражувачкото и аналитичкото новинарско известување ќе се спроведува

три години по ред, во 2016, 2017 и 2018 година, со цел да овозможи не само оцена на состојбите и мерење на промените, туку и да послужи како основа за прилагодување на проектните активности во насока на засилена примена на истражувачкото новинарство. Отпука наодите од мониторингот на медиумите треба да помогнат во дизајнирањето на предвидените обуки за истражувачко новинарство со фокус на доброто владеење, со цел да се зголеми бројот и да се унапреди квалитетот на новинарските текстови.

Едновременно, резултатите од мониторингот на медиумите треба понатаму да послужат и како основа за преземање низа други акции насочени кон подобрување на медиумското известување, воопшто. На новинарите и на медиумите може да им помогне да ги лоцираат слабите страни во сегашното

информирање и да им послужи како патоказ за унапредување на нивното известување.

На невладините организации, пак, анализата може да им укаже на областите во кои е потребен поголем ангажман во насока кон поредовно, попрофесионално и пообјективно информирање на јавноста.

МЕТОДОЛОГИЈА

0

сновна цел на мониторингот е да обезбеди доволно, квалитетни и релевантни, информации за оцена на застапеноста и квалитетот на истражувачките и аналитичките новинарски текстови, како и за темите и областите на кои се однесуваат тие текстови.

Методологијата на мониторингот е поставена и изработена така што, меѓу другото, дава одговор на следниве клучни прашања:

- ВО КОЛКАВ ОБЕМ СЕ ЗАСТАПЕНИ ИСТРАЖУВАЧКОТО И АНАЛИТИЧКОТО НОВИНАРСТВО ВО МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ?
- КАКОВ Е КВАЛИТЕТОТ НА ИСТРАЖУВАЧКИТЕ ПРИКАЗНИ И НА АНАЛИТИЧКИТЕ ТЕКСТОВИ (ВО СМИСЛА НА ВКЛУЧЕНОСТ НА ИЗВОРИ, ЗАСТАПЕНОСТ НА СТРАНИ, СОДРЖАНОСТ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ: ВЕРОДОСТОЈНОСТ, РЕЛЕВАНТНОСТ, ДОВЕРБА И КРЕДИБИЛИТЕТ И СЛ.)?

- **ДАЛИ ВО ОВИЕ ПРИКАЗНИ И ТЕКСТОВИ СЕ ЗАЧУВАНИ ОСНОВНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ СТАНДАРДИ ВО НОВИНАРСТВОТО?**
- **ВО КОИ ОБЛАСТИ СЕ ЗАСТАПЕНИ ИСТРАЖУВАЧКОТО И АНАЛИТИЧКОТО НОВИНАРСТВО. А КАДЕ ОТСУСТВУВААТ?**

Станува збор за мониторинг на новинарските текстови кои претставуваат каква и да е форма на аналитичко и/или истражувачко новинарство, односно текстовите кои не се вест, проширена вест или извештај од настан.

Изборот на медиумите чиито написи¹ се анализираа е направен имајќи ги предвид состојбата во медиумите, целите на мониторингот, потребите за анализа на резултатите од мониторингот, проектните постулати и поставеност, како и претходното искуство во оваа област. Притоа се водеше сметка избраните медиуми во примерокот да бидат традиционални, релевантни, гледани/читани и соодветни за мониторинг, да бидат застапени електронски и печатени медиуми, медиуми коишто се гледаат/читаат на национално и на локално ниво, на македонски и на албански јазик и медиуми од различна сопственичка припадност и уредувачка политика.

¹ Под заедничкиот збор „написи“ се подразбираат новинарски текстови во весници и прилози и други информации во телевизиските вест.

Оттука, избрани се следниве десет медиуми:

- МТВ1 – национална телевизија, јавен сервис, на македонски јазик;
- Алсат М – национална телевизија, на албански јазик;
- Сител – национална телевизија, македонски јазик;
- Телма – национална телевизија, македонски јазик;
- Тера ТВ – регионална телевизија од Битола, на македонски јазик;
- Дневник – национален дневен весник, на македонски јазик;
- Слободен печат – национален дневен весник, на македонски јазик;
- Коха – национален дневен весник, на албански јазик;
- Капитал – национален неделен магазин, на македонски јазик;
- Фокус – национален неделен магазин, на македонски јазик.

Предмет на директен мониторинг беа написите во овие медиуми објавени во периодот 21-27 март, 18-24 април и 9-15 мај 2016 година.

Станува збор за комбинација од квантитативен и квалитативен мониторинг кој како резултат, покрај нумерички податоци, дава и сознанија за квалитетот на анализираните написи, во смисла на запазување на професионалните новинарски стандарди.

Објавените написи и нивната содржина, меѓу другото, се анализирани од следниве аспекти:

- Жанровска припадност на написот (истражување или анализа);
- Област/тема на која се однесуваат написите;
- Страница/дел од вестите каде е објавен написот;
- Рубрика во која е објавен написот;
- Големина на написот;
- Најава на написот на насловната страница/форшпанот;

- Илустрации на написот;
- Автор на написот;
- Број, статус и локација на изворите;
- Фер и балансиран пристап;
- Повод за написот;
- Консултирање на засегнатата страна и начинот на кој е таа пренесена во написот и др.;
- Релевантност, непристрасност, оригиналност и сл.

Предмет на анализа се збирните резултати од мониторингот, а не одделните резултати од кој било од вклучените медиуми.

КЛУЧНИ НАОДИ

- Многу мала застапеност на истражувачки приказни и анализи во медиумите. Одвај 5 проценти од сите соодветни новинарски содржини објавени во медиумите се истражувачки приказни и анализи.
- Најмногу анализи и истражувања има од темата `Економија`, следат `Политичката криза` и `Изборите`.
- Повеќе од половина од аналитичките и од истражувачките текстови/прилози не се најавени на насловните страници или во ударните вести.
- Анализите и истражувањата не се објавуваат на почетните страници или во првите минути од вестите.
- Самостојно истражување на новинарот било повод за мал број текстови. Само 24 проценти од нив се резултат на самостојно или оригинално истражување на новинарот.

- Повеќе од половина од текстовите (54%) имаат три и повеќе извори, но сепак, значаен дел од нив воопшто немаат наведен извор (9%) или имаат само еден извор (18%).
- Во речиси половина од текстовите нема или е застапена само една страна во приказната. Во 38 отсто од текстовите е консултирана и застапена само едната страна во приказната, што, заедно со 9-те проценти текстови во кои воопшто нема извори, значи дека 47 отсто од текстовите се еднострани.
- Во дури 45 проценти од анализираните текстови, новинарот не ја консултирал засегнатата страна во приказната.
- Државните институции се најчест извор на информации. Дури 23 отсто од изворите наведени во текстовите доаѓаат од некоја државна институција (Влада, министерство и др.).
- Во доминантен дел од текстовите нема или не може да се оцени дали новинарот има документи за потврда на наодите од истражувањето или анализата.

ДЕТАЛНИ РЕЗУЛТАТИ ОД МОНИТОРИНГОТ

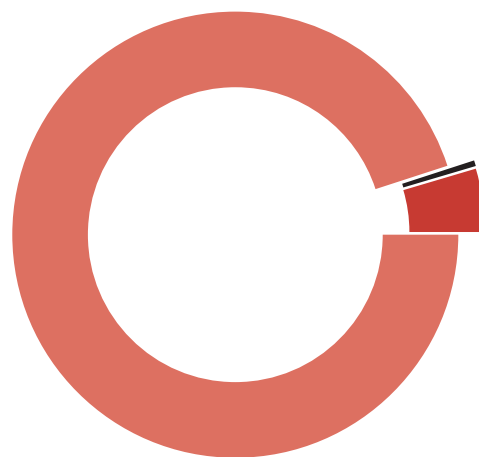
МНОГУ МАЛА ЗАСТАПЕНОСТ НА ИСТРАЖУВАЧКИ ПРИКАЗНИ И АНАЛИЗИ ВО МЕДИУМИТЕ.

Во периодот на мониторирањето на медиумите, во десетте медиуми опфатени со мониторингот се објавени вкупно 125 анализи и истражувачки приказни, што е одвај 5 проценти од сите соодветни содржини објавени во овие медиуми во периодот на мониторингот (2.523). Ова значи дека секоја 20-та новинарска содржина била со аналитички или истражувачки карактер. Притоа, од објавените новинарски текстови само 0,4 проценти се истражувачки приказни, што е исклучително ниско ниво.

Повеќе анализи и истражувачки приказни се објавени во печатените медиуми (58%) отколку на телевизиите (42%).

Потребата од оцена на квантитивниот удел на истражувачки приказни и

ЗАСТАПЕНОСТ НА ИСТРАЖУВАЧКИТЕ И АНАЛИТИЧКИТЕ ТЕКСТОВИ

- Истражувачка сторија, 0,4%
- Анализа, 4,6%
- Останати новинарски написи, 95,0%

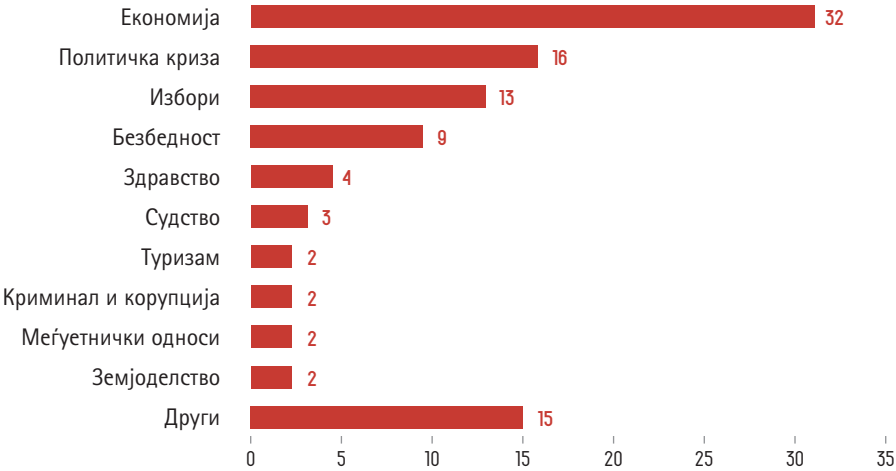
анализи во вкупните новинарски содржини објавени во медиумите произлегува оттаму што со истражувачкото новинарство е можно да се разоткрие злоупотребата на моќ, корупцијата, кршењето на човековите права, неправилното користење на јавните пари итн. Дополнително, преку аналитичкото новинарство, кое комбинира аспекти на истражувачкото новинарство и на т.н. експланаторно известување, можно е на сложените општествени теми да им се даде смисла и да се стават во контекст со цел да ѝ бидат појасни на пошироката јавност. Оттука, поголемата застапеност на истражувачкото и на аналитичкото новинарско известување во земјата им овозможува на медиумите да имаат активна улога во заштитата на јавниот интерес и информирањето на граѓаните, кои само ако се целосно и објективно информирани можат да бараат одговорност од властите и да имаат критички однос кон центрите на моќ.

НАЈМНОГУ АНАЛИЗИ И ИСТРАЖУВАЊА ИМА ОД ТЕМАТА `ЕКОНОМИЈА`. СЛЕДАТ `ПОЛИТИЧКАТА КРИЗА` И `ИЗБОРИТЕ`.

Економијата како тема е застапена во дури 32 отсто од текстовите, актуелната политичка криза е тема во 16 отсто од текстовите, а изборите во 13 отсто од текстовите. Девет отсто (9%) од текстовите се на тема `Безбедност`, а здравството е тема во 4 отсто од текстовите. Другите теми се со значително помала застапеност.

Значајно е да се нагласи дека голем дел од новинарските написи од темата

ТЕМИ НА КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ ТЕКСТОВИТЕ (ВО %)

ДАЛИ Е ТЕКСТОТ НАЈАВЕН НА
НАСЛОВНИТЕ СТРАНИЦИ ИЛИ
ВО УДАРНИТЕ ВЕСТИ?

■ Не, 54%
■ Да, 46%

НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

‘Економија’ се повторно диктирани од актуелната политичка криза која ги актуелизира прашањата за задолжувањето на земјата, инвестициите и невработеноста. Оваа структура на темите на кои се однесуваат новинарските анализи и истражувачки написи говори за многу мал опфат на низа теми од пошироко општествено значање, а особено на темата ‘Криминал и корупција’ за која е тешко да се известува независно и непристрасно без примена на алатките на истражувачкото новинарство.

ПОВЕЌЕ ОД ПОЛОВИНАТА АНАЛИТИЧКИ И ИСТРАЖУВАЧКИ ТЕКСТОВИ/ПРИЛОЗИ НЕ СЕ НАЈАВЕНИ НА НАСЛОВНИТЕ СТРАНИЦИ ИЛИ ВО УДАРНИТЕ ВЕСТИ.

Педесет и четири отсто (54%) од објавените аналитички и истражувачки текстови/прилози не се најавени на насловната страница од весникот или во најавата на ударните содржини во телевизиските вести (т.н. форшпан). За разлика од вкупниот број текстови со аналитичка и истражувачка содржина, во што предничат весниците, овде предност имаат телевизиите, односно тие многу повеќе ги најавуваат ваквите содржини во ударните вести отколку што тоа го прават весниците со објава на овие содржини на насловните страници.

Најавувањето на текстовите на насловните страници и во ударните вести е значаен параметар за оцена на квалитетот на овие новинарски написи, имајќи предвид дека на тој начин и самите медиуми им дале значење на написите.

АНАЛИЗИТЕ И ИСТРАЖУВАЊАТА НЕ СЕ ОБЈАВУВААТ НА ПОЧЕТНИТЕ СТРАНИЦИ ИЛИ ВО ПРВИТЕ МИНУТИ ОД ВЕСТИТЕ.

Иако овој аспект зависи пред сè од начинот на којшто се уредени самите формати на весниците, неделниците и телевизиските вести, сепак аналитичките и истражувачките текстови `најнапред` се објавуваат во дневните весници (на страниците 5 или 6). Во неделниците, ваквите текстови се објавуваат во просек на 21-вата страница, додека во телевизиските вести просекот на објавување е во 13-тата минута. Кога станува збор за рубриците во кои се објавуваат овие текстови, повторно и тоа зависи од медиумот, иако најчести рубрики се: `Македонија`, `Економија`, `Во фокусот`, `Актуелно` и `Хроника`.

И местото и времето на објавување на текстот говорат за значењето кое им е

дадено на овие написи. Тоа што најголем дел од анализите и истражувањата не се објавуваат на почетните страници или во првите минути од вестите говори дека медиумите не ценеле дека нивната важност и квалитет се на соодветно ниво.

НАЈГОЛЕМИОТ БРОЈ АНАЛИТИЧКИ И ИСТРАЖУВАЧКИ ТЕКСТОВИ СЕ ДОЛГИ.

Нормално, за вакви текстови, најголем број од нив (44%) се многу долги текстови (на една или повеќе страници во печатените медиуми и подолги од 2:10 минути на телевизиите). Триесет и четири отсто (34%) од текстовите се долги (од половина до цела страница во печатените медиуми и од 1:40 до 2:10 минути на телевизиите). Останатите 22 проценти од текстовите се со средна должина (до половина страница и до 1:40 минути).

Големината на текстовите е задоволителна и говори за соодветниот простор кој им бил даден на овие написи.

ГОЛЕМИНА НА ТЕКСТОТ/ПРИЛОГОТ

- Многу голем, 44%
- Голем, 34%
- Среден, 22%

НАЈМНОГУ ТЕКСТОВИ И ПРИЛОЗИ СЕ ИЛУСТРИРАНИ И ПОКРИЕНИ СО ОПШТИ ФОТОГРАФИИ И СНИМКИ.

Многу малку, односно само 22 проценти од анализираните текстови и прилози се илустрирани со автентични фотографии, односно со оригинални снимки од содржината на којашто се однесуваат. Наспроти тоа, 78 проценти од текстовите се илустрирани и покриени со општи или тематски фотографии и снимки.

ФОТОГРАФИЈА/СНИМКА НА ТЕКСТОВИТЕ/ПРИЛОЗИТЕ

- Автентични/оригинални, 22%
- Општи/тематски, 78%

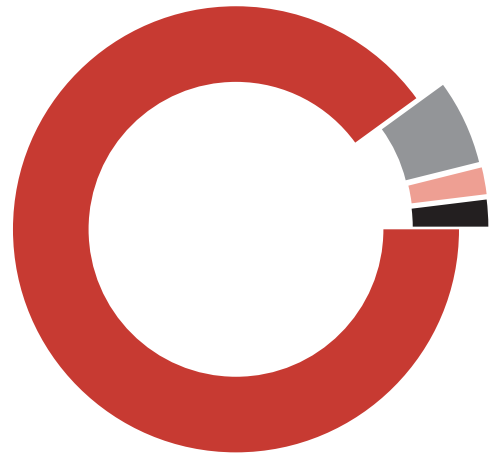
Се чини дека тоа е недоволно, бидејќи за истражувачките текстови и за анализите е исклучително важно, секогаш кога е можно, да бидат поткрепени со оригинални фотографии/снимки, кои заедно со текстот им помагаат на граѓаните појасно и поцелосно да ја разберат проблематиката и да бидат подобро информирани.

АВТОРОТ Е ПОЗНАТ И ПОТПИШАН КАЈ НАЈГОЛЕМ ДЕЛ ОД ТЕКСТОВИТЕ.

Во дури 90 проценти од текстовите авторот е потпишан со целото име и презиме. Во 6 проценти од текстовите станува збор за содржина преземена од друг медиум, а во 2 проценти авторот е потпишан само со иницијали. Авторот е анонимен само во 2 проценти од текстовите.

Објавувањето на авторите на новинарските текстови придонесува значително кон градење на кредибилитетот на соодветниот медиуми, зголемувајќи ја довербата на граѓаните во него. Спротивно, непотпишаните текстови губат на релевантност и оставаат простор за сомневање дека основната причина за објавување одреден текст не е објективно информирање на граѓаните.

АВТОР НА ТЕКСТОТ/ПРИЛОГОТ

- Целосно потпишан, 90%
- Текстот е преземен, 6%
- Потпишан со иницијали, 2%
- Анонимен, 2%

САМОСТОЈНО ИСТРАЖУВАЊЕ НА НОВИНАРОТ БИЛО ПОВОД ЗА МАЛ БРОЈ ТЕКСТОВИ.

Иако ниту еден од поводите за текстовите не доминира, сепак само 24 проценти од нив биле резултат на самостојно или оригинално истражување на новинарот. За 31 процент од текстовите повод бил некој актуелен автентичен настан, а за 26 проценти повод бил псевдонастан (прес-конференција, изјава, соопштение и др.).

ПОВОД ЗА НАПИСОТ

- Автентичен настан, 31%
- Псевдонастан, 26%
- Самостојно истражување, 24%
- Не може да се оцени, 19%

Малиот удел на самостојни истражувања говори за тоа дека малкуте истражувања и анализи не се резултат на иницијативата на новинарите и на медиумот, туку ги „диктираат“ фактори надвор од медиумите. Оттука, зголемен е ризикот агендата да биде диктирана од центрите на моќ наместо од интересот на граѓаните. На овој начин, медиумите не ја остваруваат целосно нивната многу значајна улога во општеството – да бидат чувари на јавниот интерес, а граѓаните не добиваат независни и објективни

информации кои им се потребни за носење важни одлуки за нивното секојдневно живеење и работење.

ДВАЕСЕТ И ОСУМ ОТСТО (28%) ОД ТЕКСТОВИТЕ НЕМААТ ИЗВОРИ ИЛИ ИМААТ САМО ЕДЕН ИЗВОР.

Иако повеќе од половина од текстовите (54%) имаат три и повеќе извори, сепак значаен дел од нив воопшто немаат наведен извор (9%) или имаат само еден извор (18%). Останатите 18 проценти од текстовите имаат само два извора.

БРОЈ НА ИЗВОРИ

- Три и повеќе, 54%
- Два, 18%
- Еден, 19%
- Нема, 9%

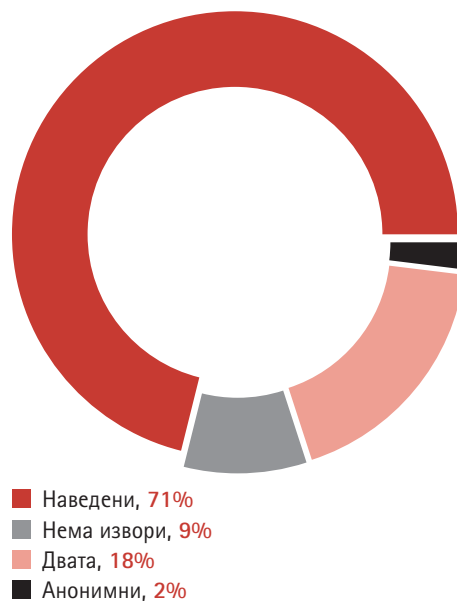
Избалансираноста на изворите, односно претставување на двете (или повеќе) страни во приказната е едно од најсушествените правила на новинарската професија. Со тоа што во значаен број од текстовите е претставена само една страна, се доведува под прашање нивната објективност.

ОНАМУ КАДЕ ШТО ИМА ИЗВОРИ, ТИЕ ДОМИНАНТНО СЕ НАВЕДЕНИ.

Во најголем дел од текстовите (71%), изворите се точно наведени. Само во 2 проценти од текстовите, сите извори се анонимни, а во 18 проценти има и наведени и анонимни извори.

Именувањето на изворите е едно од основните правила на професионалното новинарство и тоа на текстовите им дава веродостојност и кредибилитет.

СТАТУС НА ИЗВОРИ

ВО РЕЧИСИ ПОЛОВИНА ОД ТЕКСТОВИТЕ НЕМА ИЛИ Е ЗАСТАПЕНА САМО ЕДНА СТРАНА ВО ПРИКАЗНАТА.

Во 38 проценти од текстовите, консултирана и застапена е само едната страна во приказната, што, заедно со 9-те проценти текстови во кои воопшто нема извори, значи дека 47 проценти од текстовите се еднострани. Две страни во приказната имаат 23 проценти

од текстовите, а во 30 проценти од текстовите се застапени три и повеќе страни.

Новинарскиот напис може да има повеќе извори, но тие да бидат од една засегнатата страна. Гледано според овој параметар, во анализите и истражувачките приказни во кои е застапена само една страна или воопшто немаат извори (47% од текстовите), можеме да оцениме дека избалансираниот и фер начин на известување е сериозно доведен под прашање.

СТРАНИ НА ИЗВОРИТЕ

- Една, 38%
- Нема извори, 9%
- Повеќе, 30%
- Две, 23%

ВО РЕЧИСИ ПОЛОВИНА ОД ТЕКСТОВИТЕ НЕ Е КОНСУЛТИРАНА ЗАСЕГНАТАТА СТРАНА.

Во дури 45 проценти од анализираните текстови, новинарот не ја консултирал засегнатата страна во приказната. Паѓа в очи тоа што во други 45 проценти од текстовите, засегнатата страна е консултирана и дала изјава, а во останатите 10 проценти од случаите таа е консултирана, но одбила да даде изјава.

ДАЛИ Е КОНСУЛТИРАНА ЗАСЕГНАТАТА СТРАНА?

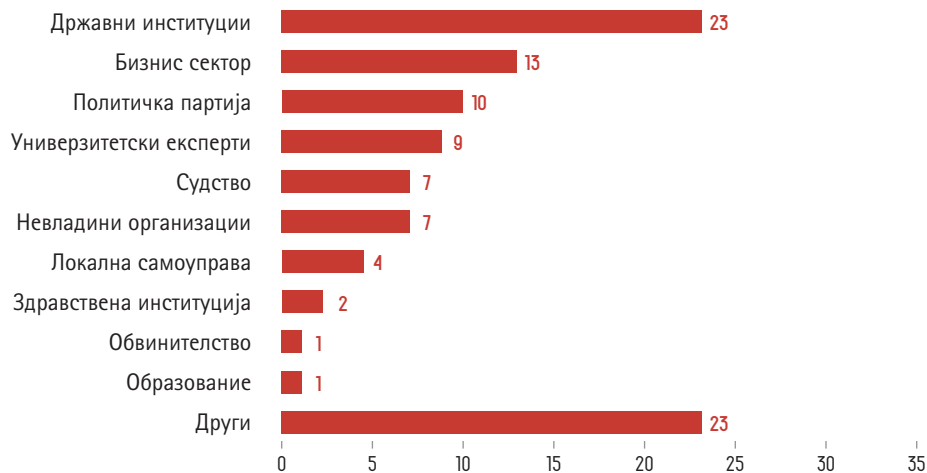
- Не е консултирана, 45%
- Да, дала изјава, 45%
- Да, не дала изјава, 10%

Со ова текстовите губат на објективност, бидејќи со тоа што не е консултирана засеганата страна се доведува под прашање фер третманот што мора да биде задолжителен елемент на секој новинарски текст. Фер третманот значи дека сите страни вклучени во приказната се третираат без фаворизирање. Тоа што во 45 проценти од анализите и истражувачките текстови не е консултирана некоја засегната страна, го зголемува ризикот некоја друга страна да добила фаворизирачки третман.

ДРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ СЕ НАЈЧЕСТ ИЗВОР НА ИНФОРМАЦИИ.

Дури 23 проценти од изворите наведени во текстовите доаѓаат од некоја државна институција (Влада, министерство и др.). Следен извор, според застапеноста, е бизнис-секторот (13%), што е нормално ако се има предвид големата застапеност на темата економија во анализираниите текстови. Потоа, со 10 проценти како извор следат политичките партии, а со 9 проценти универзитетските професори. Следат судовите и невладините организации со по 7 проценти застапеност. Четири проценти (4%) од изворите доаѓаат од локалната самоуправа.

ЛОКАЦИЈА НА ИЗВОРИТЕ (ВО %)

ВО ДОМИНАНТЕН ДЕЛ ОД ТЕКСТОВИТЕ НЕМА ИЛИ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ОЦЕНИ ДАЛИ НОВИНАРОТ ИМА ДОКУМЕНТИ ЗА ПОТВРДА НА НАОДИТЕ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ИЛИ АНАЛИЗАТА.

Во дури 82 проценти од анализираните текстови нема или не може да се оцени дека новинарот имал или видел документи со кои се потврдуваат тврдењата во истражувањето или анализата. Само во 7 проценти од текстовите има јасно приложени вакви документи, а во другите 11 проценти се сфаќа дека новинарот поседува или видел такви документи, но тие не се покажани.

Поседувањето документ не само што ѝ дава релевантност на новинарската анализа или приказна, туку во исто време му овозможува на новинарот да ги потврди изнесените факти и, секако, многу полесно да ги убеди засегнатите страни да се произнесат во врска со податоците содржани во него.

ДОКУМЕНТИ ЗА ПОТВРДА
НА ИСТРАЖУВАЊЕТО/АНАЛИЗАТА

- Не може да се оцени, 82%
- Се сфаќа дека новинарот има, 11%
- Има приложено, 7%

ЗАКЛУЧОЦИ

Р

езултатите од истражувањето на медиумите за застапеноста и за квалитетот на истражувачките и на аналитичките новинарски текстови во Македонија покажуваат дека овие два жанра се многу малку застапени и неоправдано отсутни од медиумските содржини на традиционалните медиуми. Оттука, можеме да оцениме дека исклучително малата застапеност на истражувачките стории е дури и загрижувачка, ако се има предвид фактот дека истражувачкото новинарство е најмоќното средство што им стои на располагање на медиумите за заштита на јавниот интерес. Имено, денес и покрај глобалната инклинација на медиумите кон површност и сензационализам, длабоко се вкоренети очекувањата дека медиумите треба да бидат чувари на јавниот интерес.

Истражувачкото новинарство е механизам за обезбедување на

одговорноста на властите пред пошироката јавност и за градење култура на отвореност и отчетност на носителите на власта. Кога законодавецот, правосудството, надзорните тела и институциите се немоќни пред моќниците на извршната власт или и самите се корумпирани, тогаш медиумите имаат уште позначајна улога во разоткривањето на злоупотребата на моќта.

Со малата застапеност на истражувачките и на аналитичките новинарски текстови во земјава, медиумите не придонесуваат кон заштитата на јавниот интерес и не успеваат да информираат за разни теми од важност за граѓаните, да бараат одговорност од властите и да имаат критички однос кон центрите на моќ. Впрочем, само со истражувачкото новинарство е можно да се разоткријат злоупотребата на моќта, корупцијата, кршењето на човековите права, неправилното користење на јавните пари итн. Згора на тоа, преку аналитичкото новинарство, кое комбинира аспекти на истражувачкото новинарство и на т.н. експланаторно известување, можно е на сложените општествени теми да им се даде смисла и да се стават во контекст за да ѝ бидат појасни на пошироката јавност.

Наодите од мониторингот на медиумите покажуваат дека најмногу анализи и истражувања има од темите економија, политичка криза и избори, што значи дека најголем дел од текстовите се на теми поврзани и поттикнати од актуелните политички случувања. Отсуствуваат или има многу малку анализи и истражувања на теми како животен стандард, здравство, невработеност, корупција и сл. Оттука, не може да се говори дека јавноста во земјата има доволно веродостојни и потврдени информации врз основа на кои може да донесува одговорни одлуки кога тоа се очекува од неа.

Наодите од мониторингот на медиумите кои укажуваат на тоа дека повеќе од половина од аналитичките и истражувачките текстови/прилози не се најавени на насловните страници или во ударните вести и не се објавени на почетните страници или во првите минути од вестите, водат кон заклучокот дека тие не се оценети како квалитетни, односно значајни за јавноста, или, пак, свесно не им е дадена носечка улога во вестите кои се пласирани на јавноста.

Сознанието дека само четвртина од истражувачките и од аналитичките написи се иницирани од самостојни истражувања на новинарите кажува дека доминантниот дел од овој тип написи се диктирани од дневни случувања или од настани надвор од влијанието на

новинарите. Вистинската вредност на истражувачкото новинарство е токму во самостојноста на новинарите да отворат теми кои се непријатни за центрите на моќ и кои одредени групи имаат интерес да ги чуваат далеку од јавноста.

Дополнителен проблем е тоа што во анализираните истражувачки и аналитички текстови често отсуствуваат или не се докрај запазени професионалните новинарски стандарди, што овие содржини ги прави неверодостојни и нерелевантни.

Малиот број или дури непостоењето извори во дел од текстовите, застапеноста само на едната страна во приказната, неконсултирањето на засегнатата страна, отсуството на каква и да е потврда за тврдењето во анализата или истражувањето – сето тоа говори за непочитување на основните новинарски професионални стандарди каков што е балансираниот и фер пристап кон страните во приказната, односно консултирање и претставување на сите страни со еднаков и непристрасен пристап. Ваквиот начин на известување остава простор за злоупотреба и за манипулација на улогата на медиумите.

ПРЕПОРАКИ

- За до го застапуваат и штитат јавниот интерес, медиумите и новинарите треба да го подобрат квалитетот и кредибилитетот, како на дневното, така и на аналитичкото и истражувачкото новинарство.
- Уредниците треба да инсистираат на професионалните новинарски стандарди, а новинарите треба да ги применуваат.
- Новинарите во своите истражувачки и аналитички текстови/прилози задолжително да ги вклучуваат сите засегнати страни, а истражувањата да ги базираат на што е можно повеќе извори, документи и факти.
- Уредниците да ја поттикнуваат новинарската самоиницијативност и да ги охрабруваат новинарите да предлагаат теми и проблеми за истражување и анализа.
- Уредниците и менаџментот на медиумите да им ја обезбедат на новинарите неопходната професионална и финансиска поддршка при истражувањата.
- Медиумите да насочуваат повеќе ресурси (луге, опрема и сл.) во новинарското истражување и анализи, како и повеќе да ги користат расположливите (меѓународни и домашни) фондови за поддршка на истражувачкото новинарство.
- Медиумите да настојуваат да објавуваат повеќе истражувачки и аналитички текстови/прилози имајќи предвид дека тоа е исплатливо на подолг рок бидејќи произведува конкурентни вредности – зголемена доверба и интегритет на медиумот.
- Новинарите и медиумите да се посветат на подлабока и посуштинска анализа на проблемите со што ќе се издвојат квалитативно од напливот на кратки, брзи, површни и сензационалистички информации, овозможувајќи им на граѓаните контекст и подобар увид во состојбите.

- Медиумите треба да го прошират дијапазонот на теми за истражување и анализа и, покрај темите економија и политика, да опфаќаат и други области кои се од исклучително значење за граѓаните и за јавниот интерес, како што се: животниот стандард, здравството, невработеноста, корупцијата, образованието, животната средина, миграциите, правдата и др.
- Уредниците можат да определат периодични квоти за подготовка и објавување аналитички и истражувачки стории.
- Новинарските редакции да се вмрежуваат, меѓусебно и со самостојните истражувачки тимови, во насока на заедничка реализација на определени истражувачки стории, како и реобјавување и преземање на текстовите и темите од поширок јавен

интерес. На тој начин ќе придонесат кон зајакнување на човечките и финансиските ресурси, подобрување на квалитетот на истражувачките и аналитичките стории, зголемување на видливоста, унапредување на колегијалноста и поттикнување на меѓусебната професионална конкуритивност на новинарите.

- Невладините организации треба да практикуваат, информациите до кои доаѓаат во текот на својата работа да ги ставаат на располагање на новинарите во отворен формат и да им ја даваат потребната поддршка на новинарите во истражувањето и известувањето за теми кои се значајни за граѓаните.

INTRODUCTION

T

he monitoring of the media aimed to assess the quantity and quality of investigative and analytical journalism is conducted under the auspices of the "Investigative Reporting to Boost Reforms" Project, financed by the European Union. The Project, implemented in the period 2016-2019, aims to contribute to improved investigative reporting and access to information about current events and affairs to the public.

The need for enhanced activities in this area arises from the fact that, in circumstances of deteriorating situation in the media, burdened with problems of understaffed newsrooms and limited resources, there is an evident lack of investigative reporting in the media as one of the strongest instruments available to seek accountability from the authorities. The Project aims to create a core group of well-trained investigative journalists

and a network of local civic associations that will contribute, through their work and activities and in cooperation with the journalists, to improved investigative reporting and better informed public.

The media monitoring covered the investigative and analytical articles published and aired by the media, starting from the point that analytical journalism implies seeking meaning in complex social topics and placing them in the right context in order to explain them to the public, combining aspects of investigative journalism and straightforward explanatory reporting.

The monitoring of the media to assess the quantity and quality of investigative and analytical reporting shall be conducted over a period of three years, in 2016, 2017 and 2018, with the aim to allow for assessment of the situation and measurement of

change. Also, it will serve as baseline for adjustment of project activities to ensure enhanced implementation of investigative journalism and its techniques. Therefore, the findings of the monitoring shall assist the design of planned investigative journalism training programme, with a focus on good governance, with the aim to increase the quantity and improve the quality of journalistic articles.

The results of the monitoring will also serve as basis in the design and implementation of series of other actions that will aim to improve reporting in the media in

general. For journalists and media, it can help identify the weaknesses of their past reporting practices and provide directions for improvements of their reporting.

For NGOs, on the other hand, the analysis can indicate the areas in which increased engagement may be needed to ensure more regular, more professional and objective informing of the public.

METHODOLOGY

T

he main goal of the monitoring was to secure sufficient and relevant information, of sufficient quality, to allow for assessment of quantity and quality of investigative and analytical journalistic articles, as well as the topics and subject-matters covered by those articles.

The monitoring methodology was designed and prepared with the aim to provide answers to the following key questions:

- TO WHAT EXTENT ARE INVESTIGATIVE AND ANALYTICAL JOURNALISM PRESENT IN MACEDONIAN MEDIA?
- WHAT IS THE QUALITY OF INVESTIGATIVE STORIES AND ANALYTICAL ARTICLES (IN TERMS OF RELIANCE ON SOURCES, REPRESENTATION OF DIFFERENT SIDES AND STAKEHOLDERS, THE PRESENCE OF ELEMENTS SUCH AS: CREDIBILITY, RELEVANCE, CONFIDENCE, ETC.)?

■ IF STORIES AND ARTICLES ADHERE TO BASIC STANDARDS OF PROFESSIONAL JOURNALISM?

■ IN WHICH AREAS ARE INVESTIGATIVE AND ANALYTICAL JOURNALISM MOST PRESENT. AND IN WHICH AREAS ARE THEY ABSENT?

The monitoring covered articles that represent any and all forms of analytical and/or investigative journalism, that is, articles that belong to the genres of news, extended news and reports.

The media covered by the monitoring¹ were selected on basis of criteria that took into consideration the existing situation in the media sector, the aims of the monitoring, the need to analyse the findings, the project's thesis and postulates, and the past experience in the area. The selection process made effort to ensure that the media included in the monitoring sample are traditional, relevant, have high audience ratings and are suitable for monitoring, to ensure that both electronic and print media were included, to ensure that it included media with different geographic coverage – national and local; to ensure that there were media publishing and broadcasting in both Macedonian and Albanian languages; and to ensure that

there were media with different ownership and with various editorial policies.

With those criteria in mind, the following ten media outlets were selected to be included in the monitoring:

- MTV1 – national public service broadcaster, in Macedonian language;
- Alsat M TV – national commercial TV broadcaster, broadcasting in Albanian;
- Sitel TV – national commercial TV broadcaster, in Macedonian language;
- Telma TV – national commercial TV broadcaster, in Macedonian language;
- Tera TV – regional commercial television broadcaster, based in Bitola, in Macedonian language;
- Dnevnik – national daily newspaper, publishing in Macedonian;
- Sloboden pecat – national daily newspaper, publishing in Macedonian;
- Koha – national daily newspaper, publishing in Albanian language;

¹ The common word "Articles" means news articles in newspapers and articles and other information in television news

- Kapital – national business weekly magazine, in Macedonian;
- Fokus – national weekly magazine, in Macedonian.

The monitoring covered the articles and stories published or aired by the selected media in the periods March 21–March 27, April 18–April 24, and May 9–May 15.

The monitoring combines quantitative and qualitative analysis that yields results which, in addition to numerical data, provide insight in the quality of analysed articles and stories from the viewpoint of adherence to the standards of professional journalism.

The articles and stories and their contents were analysed in view of the following aspects:

- The genre (whether it was an investigation or analysis);
- Topic/subject-matter they covered;
- Placement – page or minute of newscasts in which they were published/aired;

- The newspaper department/newscast section in which an article was published/aired;
- The size/length of the article/story;
- The lead to the article on the front page or among the news that received top-billing in the newscast;
- The illustrations and images used;
- The author of the article/story;
- Number, status and location of sources;
- Fair and balanced approach;
- Motivation to write/prepare the article/story;
- Consultation of stakeholders and the manner in which their views were presented in the article/story, etc.;

Relevance, impartiality, originality, etc.

This analysis concerns the cumulative results of the monitoring, and not the individual results for any of the individual media covered by the monitoring.

KEY FINDINGS

- Extremely limited presence of investigative stories and analysis in the media. Investigative stories and analyses account for barely 5% of all journalistic contents published or broadcast by the media relevant to this analysis.
- The largest number of analyses and investigative stories covered the subject of "Economy", followed by the "Political Crisis" and the "Elections".
- More than a half of all analytical and investigative articles/stories were not announced on the front pages of the respective newspapers or in the leads of top-billing news in the newscasts.
- Analyses and investigations are not published in the first pages of newspapers or aired in the first minutes of the newscasts.
- Very few stories were motivated and instigated by an independent research conducted by individual journalists. Just 24% of them resulted from independent or original investigation conducted by a reporter.
- More than a half of all articles (54%) list three or more sources of information, while a significant number list no sources whatsoever (9%) or were based on a single source of information (18%).
- Close to a half of all articles present just one side of the story or didn't present the view of any side. 38% of the articles consulted or represented just one side of the story, a finding that, combined with the fact that 9% of the articles listed no source of information, means that 47% of all articles were one-sided in their approach.
- In 45% of analysed articles, the journalist didn't consult the stakeholder of the story.
- The state institutions are most commonly used source of information. 23% of the sources listed in the articles and stories come from state institutions (Government, ministries, etc.).
- For a huge majority of the articles and stories covered by the monitoring, no documentation was offered to prove the findings of the respective investigation or analysis, or it is impossible to assess whether such documentation is available.

DETAILED FINDINGS OF THE MONITORING

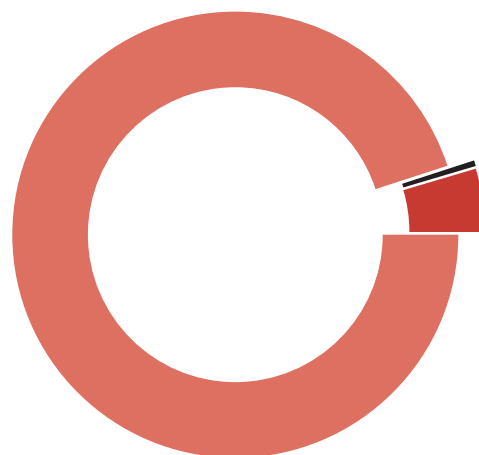
EXTREMELY LIMITED PRESENCE OF INVESTIGATIVE STORIES AND ANALYSES IN THE MEDIA.

During the monitoring period, the ten media covered by the monitoring published or aired a total of 125 analyses and investigative stories, accounting for barely 5% of the total relevant contents published or aired during the monitoring period (2,523). It means that one in 20 journalistic contents was analytical or investigative article or story. Of the total number of journalistic articles and stories, investigative stories accounted for dismal 0.4%.

More analysis and investigative stories were published by the print media (58%) than aired by television stations (42%).

The need to assess the number of investigative stories and analyses as a share of total journalistic contents carried

PRESENCE OF THE INVESTIGATIVE
STORIES AND ANALYSIS IN THE MEDIA

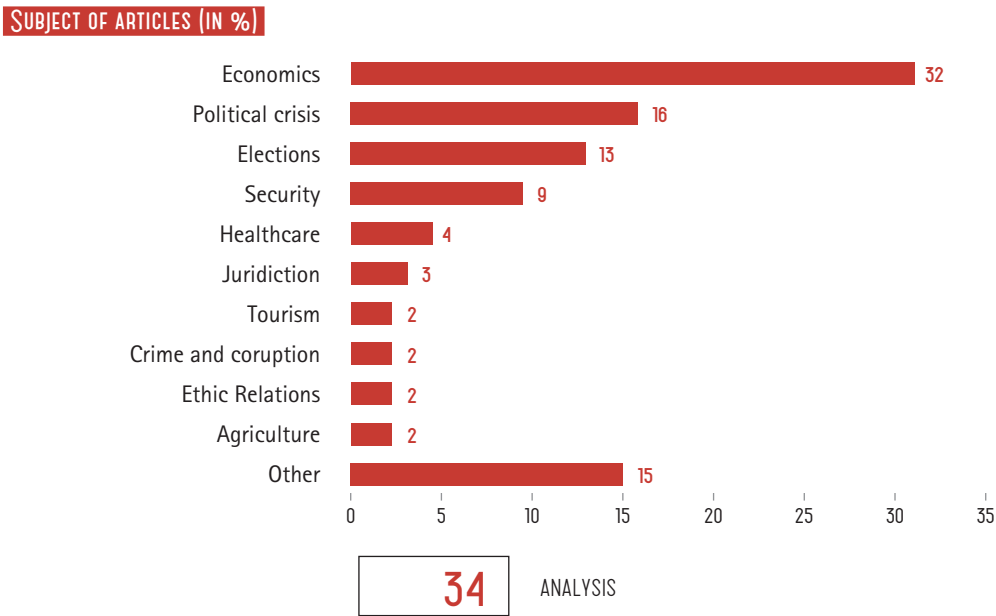

- Investigative stories, 0,4%
- Analysis, 4,6%
- Other journalism stories, 95,0%

by the media arises from the fact that investigative journalism allows to disclose and expose abuses of power, corruption, human rights violations, misuse of public funds, etc. In addition, analytical journalism, which combines aspects of investigative reporting with so-called explanatory reporting, allows the public to make sense and understand even the most complex social issues and place them into proper context. Therefore, greater presence of investigative and analytical journalism and reporting in the country allows the media to play an active role in protection of public interest and informing the citizens who will be able to seek accountability from authorities and be critical towards centres of power only if they have access to full and objective information.

LARGEST NUMBER OF ANALYSES AND INVESTIGATIVE STORIES COVERED THE SUBJECT OF “ECONOMY”, FOLLOWED BY THE “POLITICAL CRISIS” AND THE “ELECTIONS”.

Economic subjects were covered by 32% of all articles and stories, the ongoing political crisis was subject of 16% of the articles, and elections were the topic of 13% of all articles and stories. 9% of stories and articles covered security issues, while healthcare-related issues were the topic of 4% of all articles. Other topics are covered in significantly lower number of articles.

IS THE TEXT ANNOUNCED ON THE FRONT PAGES
OF THE RESPECTIVE NEWSPAPERS OR IN THE LEADS
TO TOP-BILLING NEWS IN THE MAIN NEWSCASTS?

■ No, 54%
■ Yes, 46%

It should be noted that a significant number of articles that cover the subject of "Economics" were motivated by the ongoing political crisis which raised the prominence of issues such as foreign and internal debt, investments and unemployment. The structure of subjects and topics covered by analytical and investigative articles and stories illustrates the limited coverage dedicated to several issues of greater importance for society. That is especially the case with the topic of "Crime and Corruption", which is difficult to cover and report independently and impartially without reliance on the tools of investigative journalism.

MORE THAN A HALF OF ALL ANALYTICAL AND INVESTIGATIVE ARTICLES/STORIES WERE NOT ANNOUNCED ON THE FRONT PAGES OF THE RESPECTIVE NEWSPAPERS OR IN THE LEADS TO TOP-BILLING NEWS IN THE MAIN NEWSCASTS.

54% of published and aired analytical and investigative articles/stories were not seen as sufficiently important to earn a lead on the front-page of the respective newspaper or with a lead in the top-billing news in television newscasts. Compared to the total number of analytical and investigative stories, where print newspapers lead the way, television broadcasters commonly announce such contents in the leads to the

newscasts much more than the newspapers decide to announce such contents on their front pages.

The front-page announcement or newscast leads are significant parameter for assessment of quality of such articles, having in mind that the media themselves allocated to those content with the front-page announcement or putting them in the newscasts leads.

ANALYSES AND INVESTIGATIONS ARE NOT PUBLISHED IN THE FIRST PAGES OF NEWSPAPERS OR AIRED IN THE FIRST MINUTES OF NEWSCASTS.

While this aspect depends primarily on the actual layout and format of daily and weekly newspapers and television newscasts, analytical and investigative stories a given more "prominent" placement in the daily newspapers, where they are usually published on page 5 or 6. In the weekly newspapers and magazines, such articles are published, on average, on the 21st page, while on television, on average, they are aired in the 13th minute of the newscast. Regarding newspaper departments in which such articles are published, it differs from one media outlet to another, but most common departments

are "Macedonia" (national politics), "Economy", "In the Focus", "Current Affairs" and "Chronicle".

The placement of an article in the newspaper or in the sequence of news in a newscast is another illustration of the importance allocated to such articles. The fact that a large majority of analyses and investigative stories were not published in the first several pages, or were not aired in the first minutes of the newscasts, indicates that the media didn't value them as being of sufficient importance or quality.

Majority of analytical and investigative stories are long. The majority of investigative stories and analysis (44%) are very long – one or more pages in the print media or longer than 2.10 minutes in the television newscasts (investigative stories are, by nature, representative of the long-form journalism) . 34% of the articles are long – from one half to a full page in the print media, or between 1.40 and 2.10 minutes in the television newscasts. The remaining 22% of the articles/stories are of medium length (up to half a page or up to 1.40 minutes).

The length of articles/stories is commendable and indicates that the articles were given proper space in the respective media.

LENGTH OF ARTICLES

- Very long, 44%
- Long, 34%
- Medium long, 22%

MAJORITY OF ARTICLES AND STORIES ARE ILLUSTRATED WITH STOCK PHOTOS AND VIDEO FOOTAGE.

Very few, that is, just 22% of the analyzed articles and stories were illustrated with authentic photos and footage referring to the topic or event they covered. On the other hand, 78% of the articles/stories were illustrated with stock photos or footage thematically related to the topic they cover.

PHOTO/VIDEO WITH TEXT/ARTICLE

- Authentic/original, 22%
- General/thematic, 78%

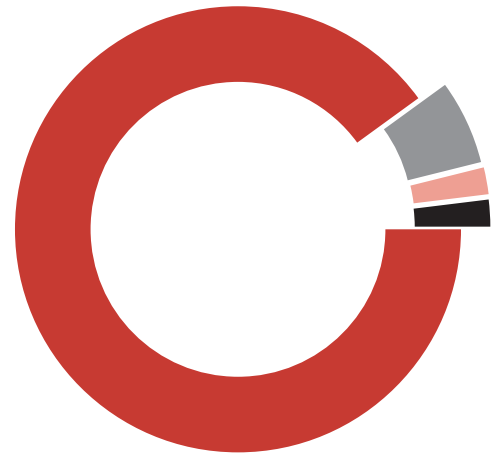
That seems to be insufficient, having in mind the importance of being able to support investigative stories and analyses with original photos or video footage that, combined with the text, will assist the citizens in gaining full understanding of the issue at hand and be better informed.

AUTHORS OF MAJORITY OF ARTICLES ARE IDENTIFIED AND GIVEN PROPER BILLING.

The author signed the article with his or her full name in 90% of the cases. In 6% of cases, the articles were reprinted or carried from other media, and in 2% the author was identified with his/her initials. The authors chose to remain anonymous in just 2% of cases.

The identification of authors of journalistic articles is believed to contribute to building credibility of the media outlet and increased trust and confidence of the audience/citizens. On the other hand, anonymous articles do so at expense of their relevance and leave room for suspicions that the main reason to publish the given articles wasn't to provide objective information for the citizens.

AUTHOR OF THE TEXT/ARTICLE

- Signed author with full name, 90%
- Republished articles, 6%
- Signed author with his/her initials, 2%
- Anonymous, 2%

VERY FEW STORIES WERE INSTIGATED BY A PREVIOUS INDEPENDENT RESEARCH CONDUCTED BY INDIVIDUAL JOURNALISTS.

While there is no single dominant motivation or instigation to pursue a story, just 24% of them were published as a result of an original, independent investigation conducted by the author. 31% of articles/stories were motivated by a current event, and 26% were motivated

MOTIVATION FOR ARTICLES

- Authentic event, 31%
- Pseudo event, 26%
- Independent investigation, 24%
- Can't be evaluated, 19%

by a pseudo-event (press-conference, statement, press release, etc.).

The small share of independent investigations in the total number of articles indicates that the few investigations and analyses we registered were not initiated by the journalists or their respective newsrooms, but were "dictated" by external factors. Therefore, there is a growing risk that the media's agenda was dictated by the centres of power and not by the interests of the citizens. In

that way, the media fail to achieve fully their important role in society – to act as guardians of public interest, while citizens are denied access to independent and objective information that they need when deliberating the important decisions they make in their daily life and work.

THREE OUT OF TEN ARTICLES (28%) LIST NO SOURCE OF INFORMATION OR RELY ON A SINGLE SOURCE.

More than a half of all articles (54%) list three or more sources of information,

NUMBER OF SOURCES

- Three or more, 54%
- Two, 18%
- One, 19%
- No sources, 9%

while a significant number list no sources whatsoever (9%) or were based on a single source of information (18%). The remaining 18% of the articles list just two sources of information.

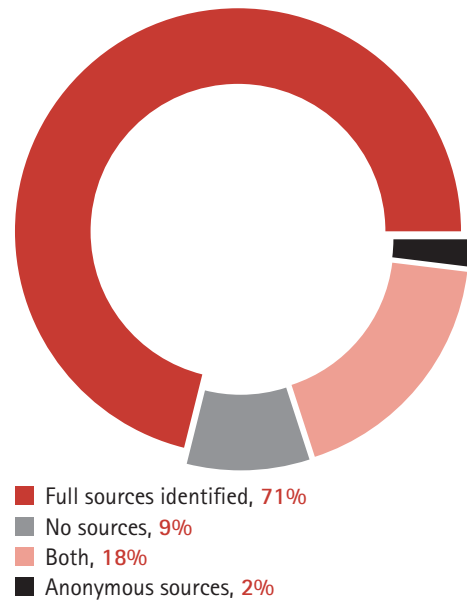
The balance of sources, that is, the representation of the two (or more) parties involved in a story is one of the essential rules of journalistic profession. The fact that a significant number of articles present the views of one side only raises the question of their objectivity.

ARTICLES THAT USE SOURCES IDENTIFY THEM ADEQUATELY.

Majority of the analysed articles (71%) identify their sources fully. Only 2% of the articles rely exclusively on anonymous sources, while 18% of the articles rely on both named and anonymous sources.

The identification of the sources and use of named sources are basic rules of professional journalism, providing credibility to the articles.

STATUS OF SOURCES

CLOSE TO A HALF OF ALL ARTICLES PRESENT JUST ONE SIDE OF THE STORY OR DIDN'T PRESENT THE VIEW OF ANY OF THE INVOLVED PARTIES.

38% of the articles consulted or represented just one side of the story, a finding that, combined with the fact that 9% of the articles listed no source of information, means that 47% of all articles were one-sided in their approach. One quarter of the articles (23%) present

the views of two sides of a story, and 30% present three or more sides.

An article can use several sources, but they could all represent just one of the involved parties. Regarding this parameter, we could estimate that the dedication to fair and balanced reporting in the analyses and the investigative stories that represent only one side or doesn't use any sources (that is the case in 47% of the articles) is under serious doubts.

PARTIES OF SOURCES

- One, 38%
- No sources, 9%
- More, 30%
- Two, 23%

ALMOST ONE HALF OF ALL ARTICLES DIDN'T CONSULT SOME OF THE INVOLVED PARTIES OR STAKEHOLDERS.

In 45% of analysed articles, the journalist/reporter didn't consult the stakeholders of the story. It is worth noting that in 45% of the articles, the stakeholders were consulted and gave their statements, while in the remaining 10% stakeholders were consulted but chose not to comment.

WERE THE INVOLVED PARTIES OR STAKEHOLDERS CONSULTED?

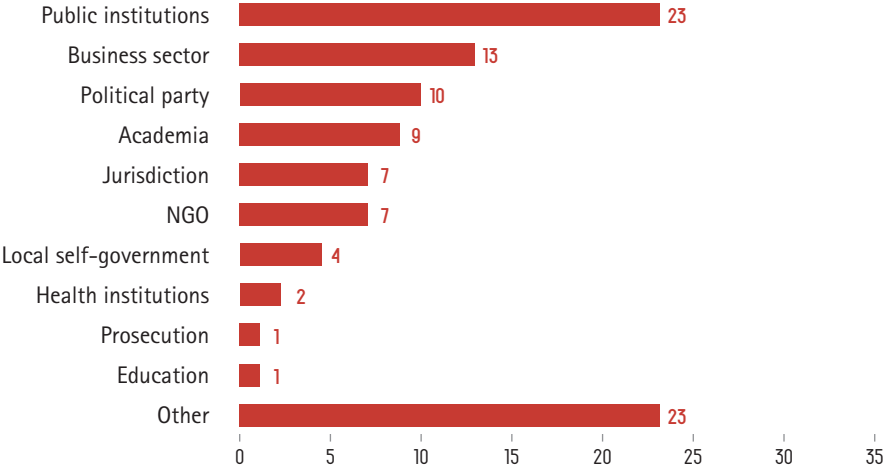

- No, the party hasn't been consulted at all, 45%
- Yes, the party gave a statement, 45%
- Yes, but the party didn't give a statement, 10%

That situation causes loss of objective for the articles, having in mind the fact that failure to consult some of the involved parties and stakeholders raises questions about fair treatment that ought to be a mandatory element of any journalistic article. Fair treatment means that all parties involved in a story will be treated equally, without favouring one party. The fact that 45% of analyses and investigative stories don't consult one of the involved parties increases the risk of a situation in which one of the parties would get a preferential treatment.

The state institutions are most commonly used source of information. 23% of the sources listed in the articles and stories come from a state institution (Government, ministries, etc.). The next most commonly used source is the business-sector (13%), which is normal in view of the huge representation of economics as subject of interest for the analysed articles. Political parties and academia follow with 10 and 9 percent, respectively. The judiciary and NGOs are next in line with 7% representation each. Four percent of the used sources come from the local self-government.

LOCATION OF SOURCES (IN %)

FOR A HUGE MAJORITY OF ARTICLES AND STORIES COVERED BY THE MONITORING, NO DOCUMENTATION IS OFFERED TO PROVE THE FINDINGS OF THE RESPECTIVE INVESTIGATION OR ANALYSIS, OR IT IS IMPOSSIBLE TO ASSESS WHETHER SUCH DOCUMENTATION IS AVAILABLE.

Full 82% of analysed articles don't offer proof that the journalist had access to, or have seen documents that substantiate the claims presented in the investigation or the analysis. Just 7% of all articles were clearly accompanied with such documentation, and in 11% of them, the implied understanding was that the journalist has in possession, or have seen such documents, but didn't share them with the readers/viewers.

The possession of documents not only provides relevance for the journalistic analysis of story, it simultaneously allows the journalist to substantiate and prove the presented facts. It also helps convince the interested parties and stakeholders to come forward with comments on the data presented by the investigation.

DOCUMENTS TO SUPPORT
THE RESEARCH/ANALYSIS

- Can not be evaluated, 82%
- It is understood that the journalist has, 11%
- Have supplied, 7%

CONCLUSIONS

T

he findings of the survey on quantity and quality of investigative and analytical journalism in Macedonian media show that these two genres are very little represented and unjustifiably absent from the pages and programmes of traditional media. We can conclude, therefore, that the extremely limited presence of investigative stories is a cause of concern, having in mind the fact that investigative journalism is the most powerful instrument available to the media in pursuit of their task to protect the public interest. Namely, in spite of the evident global trend for media towards the superficial and the sensational, the expectations that the media should act as guardians of public interest remain deeply rooted.

Investigative journalism is the instrument that facilitates the accountability of government in front of general public and builds a culture of openness and

accountability of holders of power and public office. When legislation, judiciary, supervisory bodies and institutions are powerless against powerful figures in the executive branch, or they themselves are corrupt, the role of media to disclose and expose the abuses of power gains even more importance.

The limited presence of investigative and analytical articles in Macedonian media means that the media contribute little to the protection of public interest and fail to inform the citizens on a variety of important issues. They fail to demand accountability from government and to be critical towards centres of power. After all, only investigative journalism can ensure that abuses of power, corruption, human rights violations, misuse of public funds, etc. will be exposed. In addition, the analytical journalism, which combines the aspects of investigative reporting with so-called straightforward explanatory reporting, allows the citizens and the general public to make sense and understand even the most complex social issues and place them into the proper context.

The findings of the monitoring indicate that economy, political crisis and elections were

the most common subject-matters covered by investigative and analytical articles/stories, which means that the majority of articles cover topics related to the current political affairs and were motivated by them. There are few, if any, analyses and investigations of issues such as living standards, healthcare, unemployment, corruption, etc. Therefore, we can't say that the public in Macedonia has access to sufficient credible and proven information that members of the public could use to make responsible decisions when asked to do that.

The findings of the monitoring indicate that more than a half of all analytical and investigative articles/stories were not announced with leads on the front-pages of print media or in the top-billing stories of daily newscasts; were not printed in the first several pages or aired in the first minutes of the newscasts. It leads to the conclusion that they were not seen as having sufficient quality or as being important to the public or that the decision to not give them top-billing in the news presented to the public was intentional.

The finding that only a quarter of all investigative and analytical articles/stories were initiated by independent investigations conducted by the journalists indicate that the majority of investigations were dictated by the current events and affairs and by other events on which journalists have little influence. The true

value of investigative journalism is in the fact that it allows journalists independent to pursue and open issues and topics that disturb the centres of power and which some groups are interested to keep far from the public eye.

An additional problem the monitoring noted is that analysed investigative and analytical articles often fail to fully adhere to the standards of professional journalism or, in fact, the professional standards are missing completely, undermining the credibility and relevance of the actual contents.

The small number of sources used, or even completely missing mentioning of sources in some articles, the representation of only one side of a story, the failure to consult the stakeholders, the absence of any sort of proof for the claims presented in the analysis or the investigation – illustrate the failure of media and journalists to adhere to basic standards of professional journalism, such as fair and balanced approach to all sides of the story, or the need to consult and represent all sides and give them fair and impartial treatment. That manner of reporting leaves ample room for abuses and manipulation of the role of media in society.

RECOMMENDATIONS

- The media and journalists should improve quality and credibility of analytical and investigative journalism in addition to the daily reporting in order to represent and protect the public interest.
- Editors should insist on standards of professional journalism and journalists should adhere to standards of professional journalism.
- Journalists must include all sides in their research and analytical articles/stories and base the research on as many sources, documents and facts as they can secure.
- Editors should foster journalist's initiative and encourage journalists to propose various topics for research and analysis.
- Editors and media management ought to provide the journalists with necessary professional and financial support for their research.
- The media should direct more resources (people, equipment, etc.) to journalists involved in research and analysis, and make better use of already available (international and domestic) funds that support investigative journalism.
- The media should move towards tendency to publish more research and analytical articles/stories, which have considerable potential to pay off in the long run, having in mind the competitive edge they can produce through increased trust and integrity of the media.
- Journalists and the media should commit to deeper and more detailed analysis of the issues which will qualitatively separate them from the influx of short, quick, superficial and sensationalist information, enabling citizens to get the context and better insight into the situation.
- The media should expand the range of topics covered by their research and analysis departments/journalists, and, in addition to economy and politics, should cover other areas of importance

for the citizens and protection of the public interest, such as standards of living, health, unemployment, corruption, education, environment, migration, justice and others.

- Editors can define periodic quotas for preparation and publication of analytical and investigative stories.
- Newsrooms should network with each other and with independent research teams, with the aim to jointly implement certain investigative stories, as well as republish and carry articles on topics of wider public interest already published by their peers in the networks. This will contribute to the strengthening of human and financial resources, improvement of quality of research and analytical stories, increased visibility, encouraging collegiality and boosting mutual professional competitiveness of journalists.

- CSOs should make available all the data gathered in their work to journalists in open formats and provide necessary support to journalists involved in investigations and reporting of issues that are important to the citizens.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент
Охридски", Скопје

316.774:17(497.7)

АНАЛИЗА на резултатите од мониторингот на известување
на медиумите = Analysis of findings of monitoring od media
reporting. - Скопје : НВО Инфоцентар, 2016. - 50 стр. ;
23x23 см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-608-4594-14-7

1. Насп. ств. насл.

а) Регулација на медиуми

б) Етика во новинарството - Македонија

COBISS.MK-ID 101705226

Оваа публикација е изготвена со финансиска поддршка од Европската Унија. За содржината на публикацијата единствено се одговорни Центарот за граѓански комуникации, НВО Инфоцентарот и БИРН Македонија и таа не мора да ги одразува гледиштата на Европската Унија.

This publication was prepared and published with assistance from the European Union. The content of this publication is the sole responsibility of the Centre for Civil Communications, NGO Info-centre and BIRN Macedonia. It shall not be considered to reflect the views of the European Union in any way or fashion.